

การพัฒนาทักษะกระบวนการกลุ่มและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก บูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้

ธราดล กุมกุล¹

นงศันุช ขาวศรี²

ขวัญดาว ปิ่นทองพันธุ์³

³ผู้พิมพ์ประสานงาน โทรศัพท์ 08-1496-6151 อีเมล : khwandaw.pi@skru.ac.th

รับเมื่อ 24 มกราคม 2567 ตอบรับเมื่อ 8 มีนาคม 2567 DOI 10.14416/j.faa.2024.27.005

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการกลุ่มที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก และบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก และบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก และบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/7 จำนวน 24 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม 4) แบบประเมินผังกราฟิก และ 5) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะกระบวนการกลุ่มมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.52$) 2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก และบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.83)

คำสำคัญ : ทักษะกระบวนการกลุ่ม การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ผังกราฟิก การใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้

¹ นักศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

² ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลสงขลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1

³ อาจารย์ ดร.ประจักษ์ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

The Development of Group Process Skills and Learning Achievement in History Subject : Historical Evidence of the Rattanakosin through Learning Management of L.T. Technique Integrated with Graphic Organizers and Community-based Learning

Taradon Kumkul¹

Nongnut Khaosri²

Khwandaw Pinthongpunth³

³ Corresponding Author, Tel. 08-1496-6151, E-mail : khwandaw.pi@skru.ac.th

Received 24 January 2024; Accepted 8 March 2024 DOI 10.14416/j.faa.2024.27.005

Abstracts

This research has three objectives; 1) to develop group process skills obtained from learning management using L.T. technique with graphic organizers integrated with community-based learning, 2) to compare academic achievement during, before, and after learning management through L.T. technique integrated with graphical organizers and community-based learning, and 3) to study the students' satisfaction towards the integrated learning management. The samples selected by purposive technique were 24 students in grade 6/7. The tools used in the present research were 1) a learning management plan, 2) an achievement test, 3) group process skills assessment form, 4) a graphic organizer assessment form, and 5) a satisfaction questionnaire. The statistics used to analyze the data included mean, standard deviation, and t-test.

The results showed that 1) the average group process skills were achieved at good level ($\bar{X} = 2.52$), 2) students had higher academic achievement after studying with the integrated learning management at the 0.05 level of significance, and 3) the students were satisfied with the learning management using L.T. technique integrated with graphical arrangement integrated and community-based learning at high level ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.83).

Keywords : Group process skills, Learning management using L.T. technique, Graphic organizer, Community-based Learning

¹ Undergraduate, Department of Bachelor of Education, Faculty of Education, Songkhla Rajabhat University

² Senior Professional Level Teachers, Anubansongkhla School, Songkhla Primary Educational Service Area Office 1

³ Lecturer, Ph.D., Faculty of Education, Songkhla Rajabhat University

1. บทนำ

ในปัจจุบันสังคมไทยก้าวเข้าสู่โลกยุคดิจิทัลที่เข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิตของมนุษย์อย่างเต็มตัว ทำให้การดำเนินชีวิตของมนุษย์เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม และกิจกรรมทางเศรษฐกิจสังคมล้วนดำเนินไปอย่างรวดเร็ว การเติบโตของเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นยุคที่เทคโนโลยีดิจิทัลเข้าสู่ชีวิตประจำวันของคนทั่วโลก การพัฒนาในด้านเทคโนโลยีสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตและการใช้งานอินเทอร์เน็ต ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านการทำงาน การศึกษา การสื่อสาร และการใช้ชีวิตประจำวัน อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงในสังคมและวัฒนธรรมได้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมและวัฒนธรรมอย่างมีนัยสำคัญ การเข้าถึงข้อมูลและสื่อต่าง ๆ ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำธุรกิจ และวัฒนธรรมทางออนไลน์ ส่งผลให้คุณลักษณะเด็กเปลี่ยนไป โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เด็กและเยาวชนสามารถต่อยอดพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่จะส่งเสริมการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และสังคมไทยคงอยู่ได้อย่างสงบสุขในอนาคต ตามวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ชาติที่ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565)

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หรือรายวิชาสังคมศึกษา มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับอิทธิพลของสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการดำรงชีวิต การอยู่ร่วมกันในสังคมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เป็นพลเมืองที่รับผิดชอบ มีความสามารถทางสังคม มีความรู้ มีทักษะ และมีคุณธรรม เพื่อเกิดค่านิยมที่เหมาะสม มุ่งหวังให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งด้านความรู้โดยจะให้ความรู้แก่ผู้เรียนด้านเนื้อหาสาระ ความคิดรวบยอดและหลักการสำคัญในสาขาวิชาต่าง ๆ และเป็นวิชาที่มีการบูรณาการสาขาแขนงต่าง ๆ ทางสังคมศาสตร์ที่มีความเฉพาะเจาะจงในแต่ละเรื่อง เพื่อนำมาสร้างความรู้และสังเคราะห์ประสบการณ์ ให้มีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคมที่มีการปฏิสัมพันธ์ด้วยกัน หรือปฏิสัมพันธ์กับสถาบัน ตลอดจนสิ่งแวดล้อม สามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจความเป็นไปของสังคม และสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมและอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุขในฐานะพลเมืองที่ดีของสังคมไทย ตลอดจนความเป็นพลโลก (ฐากร สิทธิโชค, 2564) ปัจจุบันในรายวิชาสังคมศึกษาได้มีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเนื้อหาตามหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับชุมชนโดยใช้การปฏิบัติงานเป็นฐาน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติงานจากสถานการณ์จริงในชุมชนและมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคล และความต้องการของชุมชน เช่น การไปศึกษาเรื่องประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม การทำมาหากิน หัตถกรรม เป็นต้น

งานวิจัยนี้จะนำ 2 รูปแบบคือ การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก มาใช้บูรณาการร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ซึ่งการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่มด้วยเทคนิค Learning Together (L.T.) เป็นการเรียนรู้แบบร่วมมือที่มีกระบวนการที่ง่ายไม่ซับซ้อนที่แบ่งกลุ่มผู้เรียนกลุ่มละ 4 คน โดยจัดผู้เรียนเข้ากลุ่มละความสามารถทั้งเก่ง ปานกลาง อ่อน ร่วมกันศึกษาเนื้อหาโดยกำหนดให้แต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ช่วยกลุ่มในการเรียนรู้ ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้จากกันและกัน ซึ่งการเรียนด้วยกระบวนการกลุ่มมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะในด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะทางสังคม ทักษะการคิดค้นคว้า ทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ทักษะการคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น รวมทั้งช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ ด้วยตนเอง และด้วยความร่วมมือและความช่วยเหลือจากเพื่อน ๆ การจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่ม เป็นทักษะสำคัญที่จะช่วยเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนในการทำงานร่วมกันในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่เป็นทักษะจำเป็นในปัจจุบันมี 3 กลุ่มคือ ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี (วิจารณ์ พานิชย์, 2556) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันได้ในสังคมที่หลากหลายและแตกต่างทางความคิด มีความสามารถในการจัดการกับชีวิตและสภาพงานของตนได้ และสามารถปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกยุคดิจิทัล

ส่วนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก มีฐานคิดมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมายของออสซูเบล (Ausubel) ที่มีความเชื่อว่า การเรียนรู้จะมีความหมาย เมื่อสิ่งที่เรียนรู้สามารถเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิมของผู้เรียน และสร้างความหมาย ความเข้าใจในเนื้อหาสาระหรือข้อมูลที่เรียนรู้ด้วย ผังกราฟิกซึ่งทำให้ง่ายต่อความเข้าใจเนื้อหาสาระนั้นได้ง่ายขึ้นเร็วขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเนื้อหาสาระหรือข้อมูลต่าง ๆ ดังนั้น ผังกราฟิกหรือแผนโครงสร้างความรู้หรือกรอบโน้ตค้นจึงจัดเป็นนวัตกรรมที่ส่งเสริมการคิดได้ดี การสร้างแผนภาพจำเป็นต้องใช้กระบวนการทางสติปัญญาหรือกระบวนการคิดเป็นหลัก และใช้ร่วมกับกระบวนการเรียนรู้อื่น ๆ สอดคล้องกับทิตินา แชมมณี (2563) ที่กล่าวว่า การใช้ผังกราฟิกเป็นเทคนิคที่ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาสาระต่าง ๆ จำนวนมาก ช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้นได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้นและจดจำได้นาน อีกทั้งเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนจัดข้อมูลให้เป็นระบบระเบียบอยู่ในรูปแบบที่อธิบายให้เข้าใจ จดจำได้ง่าย และสร้างความคิดที่มีลักษณะเป็นนามธรรมอยู่ในสมอง และการบูรณาการร่วมกับการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เป็นการนำเอาเรื่องราวที่เกิดขึ้นภายในชุมชนหรือท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจชุมชน ท้องถิ่น และเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก บูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ จะช่วยให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทักษะกระบวนการกลุ่ม และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ ที่เน้นเนื้อหาความรู้ ความเข้าใจ การคิดวิเคราะห์ ซึ่งต้องอาศัยการอ่านและการคิดที่เป็นระบบ มีเพื่อนร่วมคิด เกิดการสร้างความรู้ความเข้าใจที่มีความหมาย โดยในปัจจุบันนักเรียนจะไม่ค่อยให้ความสำคัญกับประวัติศาสตร์ เนื่องจากคิดว่าเป็นวิชาที่ยาก น่าเบื่อ ต้องจำเนื้อหาเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งครูผู้สอนมักสอนด้วยวิธีการเดิม ๆ โดยครูบรรยายและให้นักเรียนจด ทำให้นักเรียนไม่ได้ลงมือปฏิบัติ หรือลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง อีกทั้งภายในจังหวัดสงขลา มีหลักฐานหรือแหล่งข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์หลายแหล่ง ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีการพัฒนาทักษะกระบวนการกลุ่ม เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก และบูรณาการใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก และบูรณาการใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ รายวิชาประวัติศาสตร์เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการกลุ่มรายวิชาประวัติศาสตร์เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก และบูรณาการใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก และบูรณาการใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก และบูรณาการใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ รายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3. นิยามศัพท์เฉพาะ

3.1 ทักษะกระบวนการกลุ่ม หมายถึง ความสามารถของนักเรียนได้จากการเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่ม โดยสมาชิกในกลุ่มแต่ละคนจะมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกันในการดำเนินกิจกรรมให้สำเร็จตามที่ครูกำหนด ใน 4 ด้านคือ ด้านการวางแผนการทำงาน ด้านความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ด้านความร่วมมือในการทำงาน และด้านการนำเสนอของกลุ่ม โดยใช้แบบประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม เป็นเครื่องมือในการประเมินทักษะกระบวนการกลุ่มของนักเรียน

3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ หมายถึง ความสามารถในการเรียนรู้เนื้อหาในรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ ของนักเรียนที่ได้จากการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก บูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ โดยวัดจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 20 ข้อ ก่อนเรียน และหลังเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.3 การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยศึกษาข้อมูลจากใบความรู้และสรุปข้อมูลออกมาในรูปแบบผังกราฟิก จำนวน 6 กลุ่ม กลุ่มละ 4 คน ในแต่ละกลุ่มจะมีความสามารถทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อน และสมาชิกภายในกลุ่มจะมีบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน ดังนี้

สมาชิกคนที่ 1 อ่านคำสั่งและจัดทำแผนผังกราฟิก

สมาชิกคนที่ 2 รวบรวมข้อมูลและจัดทำแผนผังกราฟิก

สมาชิกคนที่ 3 หาคำตอบและจัดทำแผนผังกราฟิก

สมาชิกคนที่ 4 จัดทำแผนผังกราฟิก

ซึ่งมีขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 เตรียมการสอน ครูชี้แจงจุดประสงค์ของบทเรียน แบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-5 คน โดยให้มีสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกันภายในกลุ่ม ครูแนะนำวิธีการทำงานกลุ่มและบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม เสนอตัวอย่างการจัดข้อมูลด้วยผังกราฟิกที่เหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์พร้อมชี้แจงเหตุผลของการใช้ผังกราฟิกและแสดงวิธีการสร้างผังกราฟิก

ขั้นที่ 2 ขึ้นสอน ครูนำเข้าสู่บทเรียนด้วยวิธีที่เหมาะสมกับเนื้อหา แนะนำ เนื้อหา แหล่งข้อมูล และมอบหมายภาระงานให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่ม โดยงานที่ครูให้จะเป็นการนำเนื้อหามาสืบสร้างเป็นผังกราฟิกในแบบที่เหมาะสมกับจุดประสงค์ และเนื้อหาที่เรียนในบทเรียนนั้น ๆ

ขั้นที่ 3 ทำกิจกรรมกลุ่มโดยใช้ผังกราฟิก ผู้เรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งนอกจากหน้าที่หลักของตนเองแล้ว ในการทำกิจกรรมกลุ่มนักเรียนทุกคนในกลุ่มสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ภายในกลุ่ม โดยบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนจะสลับเปลี่ยนหมุนเวียนกันไปในแต่ละครั้งของการทำกิจกรรม โดยครูทำหน้าที่สังเกตการณ์ทำงานของกลุ่มคอยเป็นผู้อำนวยความสะดวกให้ความกระจ่างในกรณีที่ผู้เรียนสงสัยหรือต้องการความช่วยเหลือ

ขั้นที่ 4 นำเสนอผังกราฟิกและตรวจสอบผลงานของกลุ่ม ขั้นนี้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มจะนำเสนอผังกราฟิกของกลุ่มตนเอง โดยผู้สอนและเพื่อนกลุ่มอื่นอาจซักถามเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดเจน เพื่อเป็นการตรวจสอบผลงานของกลุ่ม คะแนนกลุ่มที่ได้จะเป็นคะแนนของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม

ขั้นที่ 5 สรุปและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ขั้นนี้ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ครูอธิบายเสริมเพิ่มเติมความรู้ โดยครูและนักเรียนร่วมกันประเมินถึงกระบวนการทำงานและผลงานกลุ่ม ในส่วนที่เป็นจุดเด่นรวมถึงร่วมกันแก้ไขในส่วนที่เป็นจุดบกพร่องของกลุ่มที่ควรปรับปรุงแก้ไข พร้อมทั้งให้รางวัลกับกลุ่มที่ได้รับรางวัล เช่น การปรบมือ การกล่าวคำชมเชย

3.4 ผังกราฟิก หมายถึง การแสดงความรู้โดยใช้แผนภาพในการนำเสนอความรู้หรือข้อเท็จจริง มาจัดความคิดรวบยอด หรือนำหัวข้อเรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ มาแยกเป็นหัวข้อย่อย และนำมาจัดลำดับเป็นแผนภาพ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาได้ง่าย รวดเร็วและจดจำได้นาน

3.5 การใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ (Community Based Learning) หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่ใช้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับนักเรียน โดยผู้วิจัยได้นำหลักฐานหรือแหล่งข้อมูลทางประวัติศาสตร์ของจังหวัดสงขลาที่เกิดขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์ มาจัดทำเป็นใบความรู้เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในสมัยรัตนโกสินทร์ในท้องถิ่น ได้แก่ กำแพงเมืองสงขลา วัดสุวรรณคีรี และศาลเจ้าพ่อหลักเมืองสงขลา

3.6 ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดีหรือทัศนคติที่ดีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิกและบูรณาการใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ วัดโดยใช้แบบสอบถามวัดความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 10 ข้อ ซึ่งจำแนกได้ 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

4. การทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยได้รวบรวมเอกสาร และสรุปเพื่อใช้เป็นแนวทางการวิจัยในครั้งนี้ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 การเรียนรู้ เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเดิมไปเป็นพฤติกรรมใหม่ที่ถาวร ซึ่งเกิดจากการฝึกฝนและการได้รับประสบการณ์ แต่ไม่ใช่เกิดจากสัญชาตญาณ ภูมิภาวะ หรือจากการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย เช่น การเรียนรู้การบวก ลบเลข การหัดว่ายน้ำ เป็นต้น (พาสนา จุลรัตน์, 2548) ซึ่งกระบวนการเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อมีสิ่งเร้า (stimulus) ได้แก่ ความรู้หรือประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้สอนหรือผู้เรียนมีความประสงค์จะให้เกิดการเรียนรู้ แล้วไปกระตุ้นให้บุคคลเกิดการรับสัมผัส (sensation) ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ได้เห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ได้รับรส รวมทั้งความรู้สึกต่าง ๆ ทางร่างกาย จากนั้นอวัยวะรับสัมผัสจะส่งข่าวสารที่ได้รับไปยังสมองที่สะสมข้อมูลหรือประสบการณ์เดิมเพื่อแปลความหมาย ทำให้เกิดการรับรู้ (perception) หลังจากนั้นจึงรวบรวมสิ่งที่ได้รับนั้นมาสรุปให้เป็นความคิดรวบยอด (conception) ขึ้น แล้วจึงแสดงพฤติกรรมตอบสนอง (response) ออกมา ถ้าพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นเปลี่ยนแปลงไปตามสิ่งเร้าแสดงว่าบุคคลนั้นได้เกิดการเรียนรู้ (learning) ขึ้นแล้ว ส่วนการเรียนรู้จะเกิดขึ้นหรือไม่ จะเกิดขึ้นในสิ่งเร้า (stimulus) การรับสัมผัส (sensation) การรับรู้ (perception) ความคิดรวบยอด (conception) การเรียนรู้ (learning) พฤติกรรมตอบสนอง (response) ระดับใด และในลักษณะใด จำเป็นต้องอาศัยการประเมินจากพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมานั้นอีกครั้งหนึ่ง (สุนิสา วงศ์อารีย์, 2559) การเรียนรู้โดยการรับอย่างมีความหมาย เป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้มาจากการที่ผู้สอนอธิบายสิ่งที่ต้องเรียนรู้ให้ฟัง และผู้เรียนรับฟังด้วยความเข้าใจ โดยผู้เรียนมองเห็นถึงความสัมพันธ์กับโครงสร้างพุทธิปัญญาที่ได้เก็บไว้ในความทรงจำ ซึ่งสามารถนำมาใช้ในอนาคต และการเรียนรู้อย่างมีความหมายขึ้นอยู่กับตัวแปร 3 อย่าง ได้แก่ 1) สิ่งที่จะเรียนรู้จะต้องมีความหมาย มีความสัมพันธ์กับสิ่งที่เคยเรียนรู้และเก็บไว้ในโครงสร้างพุทธิปัญญา 2) ผู้เรียนจะต้องมีประสบการณ์และมีความคิดที่เชื่อมโยงหรือจัดกลุ่มสิ่งที่เรียนรู้ใหม่ให้สัมพันธ์กับความรู้หรือสิ่งที่เรียนรู้เก่า และ 3) ความตั้งใจของผู้เรียนและการรู้คิดที่จะเชื่อมโยงสิ่งเรียนรู้ใหม่ให้สัมพันธ์กับโครงสร้างพุทธิปัญญาที่อยู่ในความทรงจำ (คณาจารย์ผู้สอนวิชาจิตวิทยาสำหรับครู, 2563)

4.2 ทักษะกระบวนการกลุ่ม เป็นความรู้เกี่ยวกับการรวมตัวกันของกลุ่ม เพื่อปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้บรรลุเป้าหมายซึ่งการปฏิบัติงานจะเป็นไปในทิศทางใดนั้นขึ้นอยู่กับพลังผลักดันที่เกิดขึ้นจากองค์ประกอบ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของกลุ่ม อาทิ ผู้นำกลุ่ม แบบแผนการสื่อสารและการใช้อำนาจของกลุ่ม ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มและปัญหาต่าง ๆ ของกลุ่ม (ทศนา ขัมมณี, 2545) ซึ่งประโยชน์ของการสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มที่สำคัญ ได้แก่ นักเรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับเพื่อนในกลุ่มและเพื่อนร่วมชั้น ได้ฝึกทักษะในการวางแผน ทักษะกระบวนการคิด และ

การทำงานร่วมกัน ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนให้ดีขึ้น ทำให้เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนาน (ณรงค์ กาญจนะ, 2553)

4.3 การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. เป็นการเรียนรู้ด้วยกลุ่มร่วมมืออีกรูปแบบหนึ่งที่มีกระบวนการที่ง่ายไม่ซับซ้อนที่แบ่งกลุ่มผู้เรียนกลุ่มละ 4 คน โดยจัดผู้เรียนเข้ากลุ่มความสามารถทั้งเก่ง ปานกลาง อ่อน อยู่ด้วยกัน กลุ่มย่อยกลุ่มละ 4 คน ศึกษาเนื้อหาพร้อมกันโดยกำหนดให้แต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ช่วยกลุ่มในการเรียนรู้ เช่น สมาชิกคนที่ 1 : อ่านคำสั่ง สมาชิกคนที่ 2 : หาคำตอบ สมาชิกคนที่ 3 : หาคำตอบ สมาชิกคนที่ 4 : ตรวจสอบคำตอบ กลุ่มย่อยสรุปคำตอบร่วมกันส่งคำตอบนั้นเป็นผลงานของกลุ่ม ผลงานของกลุ่มได้คะแนนเท่าไรสมาชิกทุกคนจะได้คะแนนนั้นเท่ากันทุกคน ดังนั้นผู้สอนจะต้องใช้เทคนิคการเสริมแรง เช่น ให้รางวัล คำชมเชย เป็นต้น สมาชิกกลุ่มจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ช่วยเหลือกันเพื่อความสำเร็จของกลุ่ม (ทีศนา แชมมณี, 2563)

4.4 ขั้นตอนของการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก เป็นการจัดการเรียนรู้โดยอาศัยการร่วมมือช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนความรู้กันภายในกลุ่มที่ประกอบด้วยผู้เรียนที่เก่ง อ่อน และปานกลาง โดยมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้ (จุฑามาส ทิศนา, 2565)

ขั้นที่ 1 เตรียมการสอน ครูชี้แจงจุดประสงค์ของบทเรียน แบ่งกลุ่มผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-5 คน โดยให้มีสมาชิกที่มีความสามารถแตกต่างกันภายในกลุ่ม ครูแนะนำวิธีการทำงานกลุ่ม และบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม เสนอตัวอย่างการจัดข้อมูลด้วยผังกราฟิกที่เหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ พร้อมชี้แจงเหตุผลของการใช้ผังกราฟิกและแสดงวิธีการสร้างผังกราฟิก

ขั้นที่ 2 ขั้นสอน ครูนำเข้าสู่บทเรียนด้วยวิธีที่เหมาะสมกับเนื้อหา แนะนำเนื้อหา แหล่งข้อมูล และมอบหมายภาระงานให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่ม โดยงานที่ครูให้จะเป็นการนำเนื้อหามาสืบสร้างเป็นผังกราฟิกในแบบที่เหมาะสมกับจุดประสงค์และเนื้อหาที่เรียนในบทเรียนนั้น ๆ

ขั้นที่ 3 ทำกิจกรรมกลุ่มโดยใช้ผังกราฟิก ผู้เรียนแต่ละกลุ่มปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งนอกจากหน้าที่หลักของตนเองแล้ว ในการทำกิจกรรมกลุ่มนักเรียนทุกคนในกลุ่มสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ภายในกลุ่ม โดยบทบาทหน้าที่ของแต่ละคนจะสลับเปลี่ยนหมุนเวียนกันไปในแต่ละครั้งของการทำกิจกรรม โดยครูทำหน้าที่สังเกตการณ์ทำงานของกลุ่มคอยเป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้ความกระจ่างในกรณีที่ผู้เรียนสงสัยหรือต้องการความช่วยเหลือ

ขั้นที่ 4 นำเสนอผังกราฟิกและตรวจสอบผลงานของกลุ่ม ขั้นนี้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มจะนำเสนอผังกราฟิกของกลุ่มตนเอง โดยผู้สอนและเพื่อนกลุ่มอื่นอาจซักถามเพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดเจน เพื่อเป็นการตรวจสอบผลงานของกลุ่ม คะแนนกลุ่มที่ได้จะเป็นคะแนนของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม

ขั้นที่ 5 สรุปและประเมินผลการทำงานกลุ่ม ขั้นนี้ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน ครูอธิบายเสริมเพิ่มเติมความรู้ โดยครูและนักเรียนร่วมกันประเมินถึงกระบวนการทำงานและผลงานกลุ่ม ในส่วนที่เป็นจุดเด่นรวมถึงร่วมกันแก้ไขในส่วนที่เป็นจุดบกพร่องของกลุ่มที่ควรปรับปรุงแก้ไข พร้อมทั้งให้รางวัลกับกลุ่มที่ได้รับการยกย่อง เช่น การปรบมือ การกล่าวคำชมเชย หรือการติดประกาศผลงานไว้หน้าชั้นเรียน

4.5 การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เป็นกลยุทธ์หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเนื้อหาตามหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับชุมชนโดยใช้การปฏิบัติงานเป็นฐาน ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติงานจากสถานการณ์จริงในชุมชน ภายใต้การมีส่วนร่วมระหว่างครูผู้เรียน และกลุ่มคนในชุมชน เช่น การไปศึกษาเรื่องประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม การทำมาหากิน หัตถกรรม การศึกษาพยาบาลแบบพื้นบ้านจากบุคคล และองค์กรในชุมชนนอกเหนือไปจากการเรียนรู้ในห้องเรียน กระบวนการสำคัญของการเรียนรู้ใช้การสะท้อนคิดเชิงวิพากษ์ซึ่งจะช่วยให้เกิดความรู้ในเนื้อหาตามหลักสูตรและเข้าใจชุมชนมากขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้และทักษะอย่างหลากหลาย มีคุณธรรมจริยธรรม เจตคติที่ดีทั้ง

ประสงค์ ตระหนักในความรับผิดชอบในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน รวมทั้งเพื่อตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของชุมชน ชุมชนและผู้เรียนจะได้รับประโยชน์ร่วมกัน (วิไลภรณ์ ฤทธิคุปต์, 2561)

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก ผู้วิจัยสามารถ รวบรวมได้ดังนี้

นิลุบล ศิลปะธนู และคณะ (2565) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค L.T. ร่วมกับเทคนิคผัง กราฟิก เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการกลุ่มของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตัวแปรอิสระคือ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค LT ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก ตัวแปรตามคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ทักษะกระบวนการกลุ่ม ความพึงพอใจของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิค LT ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) นักเรียนมีทักษะกระบวนการกลุ่มหลังการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค LT ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อยู่ในระดับดี 3) นักเรียนมีความพึงพอใจ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค LT ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม อยู่ในระดับมาก

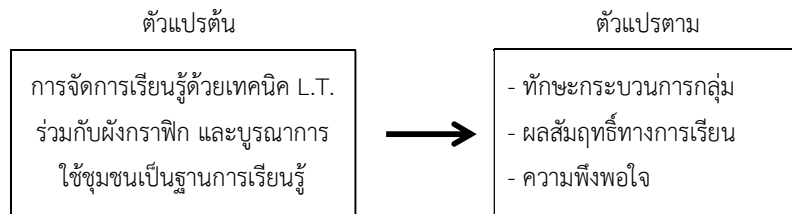
จุฑามาส ทศนา และคณะ (2565) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมกับผัง กราฟิก วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตัวแปรอิสระ คือ การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคการเรียนรู้ ร่วมกัน (LT) ร่วมกับผังกราฟิก ตัวแปรตามคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมและทักษะการทำงานเป็นทีม ผลการศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกันร่วมกับผังกราฟิกสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา สังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคการเรียนรู้ร่วมกันร่วมกับผัง กราฟิกสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 60 อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ.05 และทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมกับผังกราฟิก อยู่ในระดับมาก

เชมวันต์ กระดังงา (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับเว็บสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม วิชาการพัฒนาเว็บไซต์เบื้องต้น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตัวแปร อิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับเว็บสนับสนุนการเรียนรู้ ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่เรียนด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับเว็บสนับสนุนการเรียนรู้ พฤติกรรมการทำงานเป็นกลุ่มของนักเรียนที่เรียนด้วย กระบวนการกลุ่มร่วมกับเว็บสนับสนุนการเรียนรู้ และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับ เว็บสนับสนุนการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับเว็บสนับสนุน การเรียนวิชาการพัฒนาเว็บไซต์เบื้องต้นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. พฤติกรรมการทำงาน กลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับเว็บสนับสนุนการเรียนรู้ วิชาการพัฒนาเว็บไซต์เบื้องต้น อยู่ในระดับดี 3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับเว็บสนับสนุนการเรียนรู้ วิชาการพัฒนาเว็บไซต์ เบื้องต้น อยู่ในระดับมาก

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก นักเรียนมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมกับผังกราฟิก อยู่ในระดับมาก และมีความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค LT ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก อยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิด

การพัฒนาทักษะกระบวนการกลุ่มและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก และบูรณาการใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลสงขลา ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดไว้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

5. วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยแบบทดลองกลุ่มเดียว วัดผลก่อนและหลังการทดลอง เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการกลุ่มและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัย ดังนี้

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลสงขลา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 7 ห้องเรียน รวมทั้งหมด 265 คน และกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/7 โรงเรียนอนุบาลสงขลา รวมทั้งหมด 24 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากเป็นห้องเรียนพิเศษ (SMT) ทำให้นักเรียนไม่ค่อยสนใจในรายวิชาประวัติศาสตร์ แต่จะสนใจในวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษมากกว่า อีกทั้งจากการสอนในช่วงก่อนหน้านักเรียนจะไม่ค่อยมีทักษะในการทำงานกลุ่ม และไม่เข้าใจกระบวนการทำงานกลุ่ม

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

5.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก และบูรณาการใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ รายวิชาประวัติศาสตร์เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 4 แผน รวม 4 ชั่วโมง ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ และด้านการวัดประเมินผล จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพ ซึ่งผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ผลปรากฏว่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.93 และนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

5.2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ เพื่อใช้ในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นจำนวน 25 ข้อ ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ระหว่างข้อสอบกับตัวชี้วัด ผลปรากฏว่ามีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.33 – 1.00 จากนั้นนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

5.2.3 แบบประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ จำนวน 4 ด้านคือ การวางแผนการทำงาน ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ความร่วมมือในการทำงาน และการนำเสนอของกลุ่ม ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำแบบประเมินที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง ซึ่งผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ผลปรากฏว่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.93

5.2.4 แบบประเมินผังกราฟิก เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ จำนวน 4 ด้านคือ ความถูกต้องของเนื้อหา ความคิดสร้างสรรค์ ความเรียบร้อยและสวยงามของชิ้นงาน และการใช้ภาษา ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำแบบประเมินที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง ซึ่งผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ผลปรากฏว่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.92

5.2.5 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง ซึ่งผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ผลปรากฏว่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.90

5.3 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย ในครั้งนี้คือ หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ ได้แก่ จารึก พระราชพงศาวดาร กฎหมายตราสามดวง ตำนาน พระราชนิพนธ์ “ไกลบ้าน” พระราชหัตถเลขาในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว บันทึกของชาวต่างชาติ และหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในสมัยรัตนโกสินทร์ที่มีในท้องถิ่น เช่น กำแพงเมืองสงขลา ศาลหลักเมือง จังหวัดสงขลา เป็นต้น

5.4 การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

5.4.1 ผู้วิจัยชี้แจงให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก และบูรณาการใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตามกิจกรรมได้ถูกต้อง

5.4.2 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ไปทดสอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/7 ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย แล้วบันทึกคะแนนกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับจากการทดสอบครั้งนี้เป็นคะแนนทดสอบก่อนเรียน (Pretest)

5.4.3 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/7 โดยใช้โดยผู้วิจัยจะคอยติดตามการทำงาน และให้คำแนะนำกับนักเรียนแต่ละกลุ่ม ในส่วนการบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน นักเรียนจะศึกษาจากใบความรู้เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในสมัยรัตนโกสินทร์ในท้องถิ่น ได้แก่ กำแพงเมืองสงขลา วัดสุวรรณคีรี และศาลเจ้าพ่อหลักเมืองสงขลา ซึ่งระหว่างการทำทดลองนี้มีการเก็บคะแนนกลุ่มจากการปฏิบัติตามกิจกรรมกลุ่ม ก่อนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนกระตือรือร้น และพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง ช่วยเหลือเพื่อนร่วมกลุ่มให้มีการพัฒนามากขึ้น โดยในการจัดการกิจกรรมในแต่ละครั้งจะมีการประเมินทักษะการทำงานกลุ่ม และประเมินผังกราฟิก ซึ่งใช้เวลาในการจัดการกิจกรรมการสอนเป็นเวลา 4 ชั่วโมง รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระยะเวลาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก และบูรณาการใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้

วัน/เดือน/ปี	สาระการเรียนรู้/กิจกรรม	เวลา (ชั่วโมง)
10 ก.ค. 2566	ปฐมนิเทศและหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในสมัยรัตนโกสินทร์	1
17 ก.ค. 2566	จารึก พระราชพงศาวดาร และกฎหมายตราสามดวง	1
24 ก.ค. 2566	พระราชนิพนธ์ “ไกลบ้าน” พระราชหัตถเลขา และบันทึกชาวต่างชาติ	1
27 ก.ค. 2566	หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในสมัยรัตนโกสินทร์ที่มีในท้องถิ่น	1

5.4.4 หลังจากดำเนินการจัดการเรียนการสอนครบถ้วนตามแผนที่วางไว้ จึงทำการทดสอบวัด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอีกครั้ง และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิกและบูรณาการใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ พร้อมทั้งบันทึกผลการทดสอบให้เป็นคะแนนหลังเรียน (Posttest)

5.4.5 ตรวจสอบให้คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนที่ได้ไปเปรียบเทียบกับ แบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อนำไปวิเคราะห์ผลเพื่อตรวจสอบสมมติฐานต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 สถิติที่ใช้วิเคราะห์แบบประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม และความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยเทคนิค Learning Together (L.T.) ร่วมกับผังกราฟิก และบูรณาการใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้คือ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2 สถิติที่ใช้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร t-test (dependent samples)

7. ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะกระบวนการกลุ่มและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก และบูรณาการใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลสงขลา สามารถแสดงผลการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

7.1 การพัฒนาทักษะกระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลสงขลา หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก และบูรณาการใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ รวมทั้ง 3 ครั้ง แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินทักษะกระบวนการกลุ่ม

กลุ่มที่	รายการประเมิน				รวม (12 คะแนน)	เฉลี่ย	ระดับคุณภาพ
	การวางแผนการทำงาน	ความรับผิดชอบตรงหน้าที่ได้รับมอบหมาย	ความร่วมมือในการทำงาน	การนำเสนอของกลุ่ม			
1	2.33	2.67	2.67	2.33	10.00	2.50	ดี
2	2.67	2.67	2.67	2.67	10.67	2.67	ดี
3	2.67	2.67	2.67	2.67	10.67	2.67	ดี
4	2.33	2.67	2.67	2.67	10.33	2.58	ดี
5	1.67	2.33	2.33	2.33	8.67	2.17	พอใช้
6	2.00	2.67	2.67	2.67	10.00	2.50	ดี
เฉลี่ย	2.28	2.61	2.61	2.56		2.52	ดี

เกณฑ์การแปลผล ดังนี้

ระดับคุณภาพ	ระดับคะแนนเฉลี่ย
ดี	2.50 - 3.00
พอใช้	1.50 - 2.49
ปรับปรุง	1.00 - 1.49

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินทักษะกระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลสงขลา หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก และบูรณาการใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ รวมทั้ง 3 ครั้ง พบว่า การทำงานกลุ่มของนักเรียนทุกกลุ่ม โดยรวมกันทุกรายการ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.52$) อยู่ในระดับดี

7.2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับ ผังกราฟิก และบูรณาการใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนเรียน	24	11.38	75	297	9.28*
หลังเรียน	24	14.50			

t (.05) df (23) = 2.0687 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 จะเห็นว่านักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 11.38 หลังเรียน มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 14.50 และเมื่อทดสอบค่า t ของผลต่างระหว่างค่าเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน ได้เท่ากับ 9.28 ซึ่งมากกว่า ค่า t จากตาราง (df = 23) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 (t = 2.0687) แสดงว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก และบูรณาการใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7.3 การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับ ผังกราฟิก และบูรณาการใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		ระดับความพึงพอใจ
	$\bar{X}$	S.D.	
1. มีการชี้แจงข้อตกลงและบอกกติกาการเรียนรู้	4.58	0.76	มากที่สุด
2. นักเรียนเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในการทำงานกลุ่ม	4.17	1.25	มาก
3. มีการติดตามตรวจสอบงานที่มอบหมายทุกครั้ง	4.42	0.70	มาก
4. นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น	4.46	0.71	มาก
5. ใบความรู้มีความน่าสนใจ และอ่านเข้าใจง่าย	4.54	0.58	มากที่สุด
6. นักเรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม	4.46	0.87	มาก
7. นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นกับสมาชิกภายในกลุ่ม	4.29	0.93	มาก
8. นักเรียนได้พูดคุยและวางแผนการทำงานร่วมกันภายในกลุ่ม	4.42	0.91	มาก
9. กิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน	4.54	0.82	มากที่สุด
10. นักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก	4.58	0.81	มากที่สุด
เฉลี่ย	4.45	0.83	มาก

เกณฑ์การแปลผล ดังนี้

ระดับความคิดเห็น	ระดับคะแนนเฉลี่ย
พึงพอใจมากที่สุด	4.51 - 5.00
พึงพอใจมาก	3.51 - 4.50
พึงพอใจปานกลาง	2.51 - 3.50
พึงพอใจน้อย	1.51 - 2.50
พึงพอใจน้อยที่สุด	1.00 - 1.50

จากตารางที่ 4 แสดงว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก และบูรณาการใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.83)

8. สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะกระบวนการกลุ่มและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์สมัยรัตนโกสินทร์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก และบูรณาการใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลสงขลา สามารถสรุปและอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

8.1 ทักษะกระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลสงขลา ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก และบูรณาการใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 2.52$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม ๆ ละ 4 คน ความสะดวกสบายแก่ ปานกลาง และอ่อน โดยผู้เรียนที่มีความสามารถต่างกันได้เรียนรู้ร่วมกัน และผู้เรียนได้ฝึกและเรียนรู้ทักษะทางสังคม ทำให้เกิดการวางแผนการทำงาน มีการแบ่งหน้าที่ของสมาชิกภายในกลุ่มตามแผนการทำงานได้อย่างชัดเจน มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายและสมาชิกทุกคนปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ การร่วมมือในการทำงานกลุ่ม ซึ่งสมาชิกภายในกลุ่มให้ความร่วมมือในการทำงานเป็นอย่างดี เมื่อเกิดปัญหาสมาชิกทุกคนภายในกลุ่มได้มีการพูดคุยปรึกษากันหรือกัน เพื่อหาทางออกในการแก้ไขภายในกลุ่ม การจัดการเรียนการสอนด้วยกระบวนการกลุ่มโดยใช้เทคนิค L.T. ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะกระบวนการกลุ่มที่ดีขึ้น เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ทำให้สมาชิกในกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกันมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ช่วยเหลือสนับสนุนซึ่งกันและกัน และมีความรับผิดชอบร่วมกันทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม เพื่อให้กลุ่มประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด ดังที่ทศนา แคมมณี (2545) กล่าวว่า เป็นการรวมตัวกันของกลุ่ม เพื่อปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งให้บรรลุเป้าหมายซึ่งการปฏิบัติงานจะเป็นไปในทิศทางใดนั้นขึ้นอยู่กับพลังผลักดันที่เกิดขึ้นจากองค์ประกอบ และปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของกลุ่ม อาทิ ผู้นำกลุ่ม แบบแผนการสื่อสารและการใช้อำนาจของกลุ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มและปัญหาต่าง ๆ ของกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับ เขมวันต์ กระดังงา (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ผลการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับเว็บสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม วิชาการพัฒนาเว็บไซต์เบื้องต้น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนที่เรียนด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับเว็บสนับสนุนการเรียนรู้ วิชาการพัฒนาเว็บไซต์เบื้องต้น ($\bar{X} = 2.58$) อยู่ในระดับ จุฑามาส ทศนา และคณะ (2565) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมกับผังกราฟิก วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ทักษะการทำงานเป็นทีมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมกับผังกราฟิก อยู่ในระดับมาก และนิลุบล ศิลปธน และคณะ (2565) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค L.T. ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการกลุ่มของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีทักษะกระบวนการกลุ่มหลัง

การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค L.T. ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก อยู่ในระดับดี มีทักษะการทำงานเป็นทีมสูงขึ้นและอยู่ในระดับมาก

8.2 นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก และบูรณาการใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกเป็นรูปแบบที่ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาการคิดอย่างเป็นระบบและตรงกับความสนใจของนักเรียน นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะการอ่านจนเกิดความเข้าใจ กล่าวคือนักเรียนจะได้สรุปเรื่องที่อ่านและใช้ความเข้าใจในเรื่องที่อ่านและกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบถ่ายทอดออกมาเป็นรูปธรรม ในรูปแบบของผังกราฟิก ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีความหมายของ Ausubel (1968) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้เรียนเชื่อมโยงความรู้ใหม่เข้ากับความรู้ที่มีอยู่เดิม เมื่อสิ่งที่เรียนใหม่ไปเชื่อมโยงกับความรู้ประสบการณ์เดิมของผู้เรียนก็จะเกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายในส่วนของบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เป็นกลยุทธ์การสอนที่เชื่อมโยงเนื้อหาสาระในบทเรียนให้สัมพันธ์กับชุมชน ผ่านการบูรณาการสาระความรู้ในหลายศาสตร์กับประเด็นปัญหาในโลกที่เป็นจริง และเป็นเรื่องใกล้ตัว ในชุมชนและสิ่งแวดล้อมของผู้เรียน เน้นทักษะการคิด การแก้ปัญหา เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติจริง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้มีการบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐานโดยการนำหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่มีอยู่ภายในชุมชน/ท้องถิ่นของจังหวัดสงขลาเข้ามาบูรณาการร่วมกับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ในแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในสมัยรัตนโกสินทร์ที่มีอยู่ในชุมชน/ท้องถิ่น เพื่อต้องการให้นักเรียนได้เห็นร่องรอยทางประวัติศาสตร์ที่หลงเหลืออยู่ และช่วยให้เข้าใจถึงพัฒนาการความเป็นมาและรับรู้เรื่องราวของประวัติศาสตร์ในชุมชน/ท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มนตรี รุ่งเรือง (2557) ได้ศึกษาผลของการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกสูงกว่าก่อนจัดกระบวนการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ชนภัทร อินทวารี (2558) ได้ศึกษาผลการจัดการเรียนรู้เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโบสถ์ จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และจุฑามาส ทศนา (2565) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า หลังเรียนโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมกับผังกราฟิก สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8.3 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก และบูรณาการใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ โดยภาพรวมนักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$) การที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เพราะว่า ครูผู้สอนมีการชี้แจงข้อตกลงและบอกกติกาการเรียนรู้ ให้นักเรียนทราบอย่างชัดเจน นักเรียนเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองในการทำงานกลุ่ม ครูผู้สอนได้มีการติดตามตรวจสอบงานที่มอบหมายทุกครั้ง ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น ใบความรู้มีความน่าสนใจและอ่านเข้าใจง่าย นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ได้แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นกับสมาชิกภายในกลุ่ม และได้วางแผนการทำงานร่วมกันภายในกลุ่ม ในส่วนของบูรณาการโดยใช้ชุมชนเป็นฐานมีการจัดการเรียนการสอนที่ใช้ชุมชนเป็นแหล่งให้ผู้เรียน โดยในจังหวัดสงขลาและบริเวณโดยรอบโรงเรียนอนุบาลสงขลา มีแหล่งข้อมูลทางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นในสมัยรัตนโกสินทร์หลายแหล่ง เช่น กำแพงเมือง ศาลหลักเมือง เป็นต้น โดยผู้สอนได้ออกแบบกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้ประวัติศาสตร์ภายในท้องถิ่น จากการศึกษาใบความรู้เรื่อง หลักฐานทางประวัติศาสตร์ในสมัยรัตนโกสินทร์ในท้องถิ่น ทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจชุมชน ท้องถิ่น เกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง และอยากจะศึกษาเรียนรู้ต่อไป เห็นได้จากทำชิ้นงานในเนื้อหาเรื่อง ๆ อื่น โดยนักเรียนให้ความสนใจที่จะศึกษาประวัติศาสตร์ในชุมชน ท้องถิ่นของตนเอง สอดคล้องกับคณะยะ อ่อนนาง (2561) ที่กล่าวถึง การเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยโดยสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกัน

ประมาณ 3-6 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม โดยผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันในลักษณะ ต่างคนต่างเรียนและร่วมมือกันหรือช่วยกันในการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนตามทฤษฎีนี้จะเน้นให้ผู้เรียนช่วยกันในการเรียนรู้ โดยมีกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนมีการพึ่งพาอาศัยกันในการเรียนรู้ มีการปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด มีการสัมพันธ์กัน มีการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม มีการวิเคราะห์กระบวนการของกลุ่ม และมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานร่วมกัน และวิไลภรณ์ ฤทธิคุปต์ (2561) ที่กล่าวว่า เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพสูงที่จะนำพาผู้เรียนให้มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 แนวทางหนึ่งคือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เป็นกลยุทธ์การสอนที่เชื่อมโยงเนื้อหาสาระในบทเรียนให้สัมพันธ์กับชุมชน ผ่านการบูรณาการสาระความรู้ในหลายศาสตร์กับประเด็นปัญหาในโลกที่เป็นจริง และเป็นเรื่องใกล้ตัว ในชุมชนและสิ่งแวดล้อมของผู้เรียน เน้นทักษะการคิด การแก้ปัญหา เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงจากการลงมือปฏิบัติจริง อีกทั้งการบูรณาการใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งนักเรียนจะได้เรียนรู้ด้วยการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การศึกษานอกสถานที่ การสนทนาซักถาม การลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง การระดมสมอง ทำให้เกิดความสุขสนุกสนานจากการได้ไปสัมผัสพื้นที่จริง ซึ่งปัทมา นันดิลก (2564) ได้การพัฒนางานกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่อง การใช้ชีวิตแบบพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการพัฒนางานกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่อง การใช้ชีวิตแบบพอเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.40)

9. ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

9.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

9.1.1 เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก และบูรณาการใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่นักเรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม ดังนั้นก่อนเริ่มกิจกรรมควรชี้แจงหรือบอกแนวทางเกี่ยวกับกระบวนการทำงานกลุ่ม รวมทั้งหน้าที่ความรับผิดชอบของสมาชิกภายในกลุ่ม เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ดำเนินไปตามที่วางไว้

9.1.2 การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก และบูรณาการใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ ครูผู้สอนจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเข้าใจเรื่องรูปแบบและคุณลักษณะของผังกราฟิก และข้อตกลงของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ให้นักเรียนเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ก่อนจึงจะดำเนินการสอน

9.1.3 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การควบคุมเวลาเป็นไปได้ยาก เพราะ กิจกรรมแต่ละครั้งเนื้อหาไม่เท่ากัน ส่งผลให้ใช้เวลาไม่เท่ากัน บางครั้งนักเรียน อาจใช้เวลาในการตกแต่งผังกราฟิกให้สวยงามด้วยการระบายสี นักเรียนต้องทำเป็นบ้าน และนำเสนอผลงานกลุ่มในคาบถัดไป

9.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาคั้งต่อไป

9.2.1 ควรมีการศึกษาลงมือการใช้วิธีสอนแบบอื่น ๆ เช่น การจัดการเรียนรู้แบบซินดิเคท การจัดการเรียนรู้ตามวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT การจัดการเรียนรู้ตามหลัก “CIPPA” เป็นต้น ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก

9.2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ โดยครูผู้สอนสามารถบูรณาการทักษะด้านอื่น ๆ เข้ามาร่วมด้วย

9.2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้ผังกราฟิกร่วมกับเทคนิคอื่น ๆ เพื่อศึกษาว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์แตกต่างกันอย่างไร

9.2.4 จากการศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค L.T. ร่วมกับผังกราฟิก และบูรณาการใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งการจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกเป็นการศึกษาที่มีประโยชน์มากในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ ผังกราฟิกมีหลากหลายรูปแบบแต่ละรูปแบบมีการใช้ที่แตกต่างกัน จึงควรศึกษาผลของการใช้ผังกราฟิกแบบต่าง ๆ

10. กิตติกรรมประกาศ

วิจัยในชั้นเรียนฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยคามอนุเคราะห์อย่างยิ่งจาก อาจารย์ว่าที่ร้อยตรีหญิง ดร.ขวัญดาว ปิ่นทองพันธุ์ อาจารย์นิเทศ และครูณรงค์ช ขาวศรี ครูพี่เลี้ยงที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือ คำปรึกษาและคำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขจุดบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนสำเร็จสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณ ครูณรงค์ช ขาวศรี ครูสุภัตสร มณีพงศ์ และครูปริยฉัตร สุขเกษม ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจและประเมินคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขอขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/7 ปีการศึกษา 2566 ที่ได้ให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

11. เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- เขมวันต์ กระดังงา. (2554). ผลการเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่มร่วมกับเว็บไซต์สนับสนุนการเรียนรู้ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม วิชาการพัฒนาเว็บไซต์เบื้องต้น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, กรุงเทพมหานคร.
- คะเนยะ อ่อนนาง. (2561). บทบาทครูในศตวรรษที่ 21 กับการเรียนการสอนแบบ Active Learning. ศาสตร์พระราชาเพื่อ การพัฒนาที่ยั่งยืน : รวมบทความวิจัย บทความวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ประจำปี พ.ศ. 2561, 131-139.
- คณาจารย์ผู้สอนวิชาจิตวิทยาสำหรับครู. (2563). จิตวิทยาสำหรับครู. สงขลา : มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- จุฑามาส ทัศน และคณะ. (2565). ผลการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิคการเรียนรู้ร่วมกัน ร่วมกับผังกราฟิก วิชาสังคม ศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วารสารสังคมศาสตร์ปัญญาพัฒนา, 4(4), 211-224.
- ชนภัทท์ อินทวาริ. (2558). การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น โดยใช้ชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดโบสถ์ จังหวัดสิงห์บุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- ฐากร สิทธิโชค. (2564). แนวทางการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษายุคใหม่. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ทิตนา เขมมณี. (2563). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 24). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2545). ศาสตร์การสอน. กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- ณรงค์ กาญจนะ. (2553). เทคนิคและทักษะการสอนเบื้องต้น. สงขลา : มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- นิลบล ศิลปะธนู และคณะ. (2565). การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค L.T. ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก เพื่อพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการกลุ่มของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. การประชุมหาตใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 13, 1920-1934.
- ปัทมา นันดิลก. (2564). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานเรื่อง การใช้ชีวิตแบบพอเพียง ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 4 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- พาสนา จุลรัตน์. (2548). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มนตรี รุ่งเรือง. (2557). ผลของการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม และความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, นครศรีธรรมราช.
- วิจารณ์ พานิชย์. (2556). การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ ๒๑. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: เจริญการพิมพ์.

วิไลภรณ์ ฤทธิคุปต์. (2561). การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน : กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของครูใน
ศตวรรษที่ 21. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 11(3), 179-191.

สุนิสา วงศ์อารีย์. (2559). เอกสารประกอบการสอน จิตวิทยาสำหรับครู. อุตรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2565). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566 –2570 ของสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. สืบค้นจาก <https://www.obec.go.th/archives/813787>

ภาษาอังกฤษ

Ausubel, D. P. (1968). *Education Psychology : A cognitive view*. New York : Holt Rinehart And Winston.